

Praha 21.7.2004

46

Zhoubný novotvar prsu

(rok 2002 předběžná data)

Zhoubný novotvar (ZN) prsu (kód diagnózy C50 dle MKN-10) patří mezi nejrozšířenější zhoubné novotvary u žen - i ve světovém měřítku (s výjimkou některých rozvojových zemí, ve kterých se vyskytuje častěji ZN hrdla děložního).

V České republice patří ZN prsu i nadále mezi nejzávažnější zhoubné novotvary u žen (vzhledem k četnosti výskytu, závažnosti onemocnění). Pro možnost porovnání jsou přiloženy grafy SZO s daty o tomto zhoubném novotvaru.

Zhoubné novotvary jsou sledovány v České republice od roku 1953, publikované údaje jsou k dispozici od roku 1959. Od roku 1976, kdy byl založen Národní onkologický registr (NOR) jsou data sbírána pomocí „Hlášení novotvaru“, „Kontrolního hlášení novotvaru“. Data jsou kontrolována a zpětně ověřována, proto také publikace o ZN vycházejí později než ostatní publikace. Nový způsob zpracování dat, který je postupně zaváděn, by měl přispět k rychlejšímu a přesnějšímu zpracování.

V roce 1977 (po vzniku NOR) bylo u nás hlášeno 2 751 ZN prsu (tj. 52,4 onemocnění na 100 000 žen). V roce 2002 bylo v České republice u žen 5 224 hlášených nových onemocnění na ZN prsu, tj. o 89,9 % více (v přepočtu na 100 000 žen to bylo 99,8). Srovnáváme-li výskyt podle věkových skupin (rok 2002), první hlášená nová onemocnění na diagnózu C50 u žen jsou ve věkové skupině 20 - 24 let (2 hlášená nová onemocnění, tj. 0,5 na 100 000 žen příslušné věkové skupiny), potom dochází k postupnému vzestupu, s nejvyšším absolutním počtem ve věkové skupině 55 - 59 let (720 hlášených nových ZN prsu, tj. 198,3 na 100 000 žen příslušné věkové skupiny), v přepočtu na 100 000 žen byl nejvyšší počet hlášených nových onemocnění ve věkové skupině 85 a více let (324,9).

Počet hlášených nových onemocnění ZN prsu výrazně vzrůstá, ale úmrtnost od roku 1990 (s výjimkou roku 1995) zůstává prakticky nezměněna. V roce 2001 zemřelo na toto onemocnění 1 893 žen (tj. 36,1 na 100 000 žen) a v roce 2002 to bylo 1 965 žen, tj. 37,5 na 100 000 žen. (Poměr incidence na 100 000 žen na ZN prsu a mortality na ZN prsu roste, což je pozitivní jev, v roce 1970 činil 1,6 a v roce 2001 a 2002 to bylo 2,7. Tyto výsledky lze přičítat včasnému záchytu - díky vyšší informovanosti veřejnosti (samovyšetřování prsů, různé vzdělávací akce pro veřejnost), preventivním kontrolám u lékaře, screeningu, mamografickým i sonografickým vyšetřením a úspěšné léčbě.

V této Aktuální informaci jsou připojeny pro srovnání i grafy o úmrtnosti a incidenci na ZN prsu ve vybraných zemích. U každé země je uveden rok, kdy byla dodána poslední hodnota. Zároveň si musíme uvědomit, že tyto grafy nemusejí být zcela přesně vypovídající - záleží na úrovni lékařské péče, preventivních opatřeních v jednotlivých zemích i na používaných diagnostických metodách.

Podle grafů (srovnání s ostatními zeměmi) vyplývá, že rozvinuté státy mají vyšší incidenci než méně rozvinuté. Za Českou republiku byla ponechána definitivní data za rok 2001. ČR je na 16. místě v incidenci ZN prsu na 100 000 žen spolu s Itálií a v počtu zemřelých (evropský standard) na 100 000 žen zaujímá 11. místo (spolu s Německem). V poměru incidence na 100 000 žen a mortality na 100 000 žen (evropského standardu) jsou na tom nejlépe Švédsko, Finsko, Lucembursko a Francie, méně vyspělé země jsou na tom hůře. Jak již bylo uvedeno, tyto údaje lze brát jen jako orientační. I přes tyto závěry, poměr rostoucího výskytu ZN prsu, jeho včasný záchyt a téměř se neměící úmrtnost svědčí pro dobrou prognózu tohoto onemocnění ve vyspělých zemích.

Vypracovala: MUDr. Jana Ajmová

Vývoj ZN prsu (dg. C50 dle MKN-10), ženy - ČR

Rok	Hlášená nová onemocnění			Zemřelé		
	absolutně	na 100 000 žen	na 100 000 žen - evropský standard	absolutně	na 100 000 žen	na 100 000 žen - evropský standard
1970	2 125	42,0	...	1 343	26,6	...
1975	2 662	51,3	48,2	1 492	28,8	25,8
1980	2 835	53,3	50,4	1 697	31,9	28,5
1985	3 133	58,9	55,0	1 751	32,9	28,9
1990	3 489	65,5	59,7	1 907	35,8	30,8
1995	4 557	85,8	75,3	2 051	38,6	31,8
1996	4 539	85,6	73,8	1 892	35,7	28,9
1997	4 554	86,0	73,8	1 943	36,7	29,3
1998	4 684	88,6	75,1	1 913	36,2	28,8
1999	5 043	95,5	79,7	1 895	35,9	28,1
2000	4 871	92,4	76,6	1 939	36,8	27,9
2001	5 152	98,2	81,4	1 893	36,1	27,4
2002	5 224	99,8	81,5	1 965	37,5	27,4

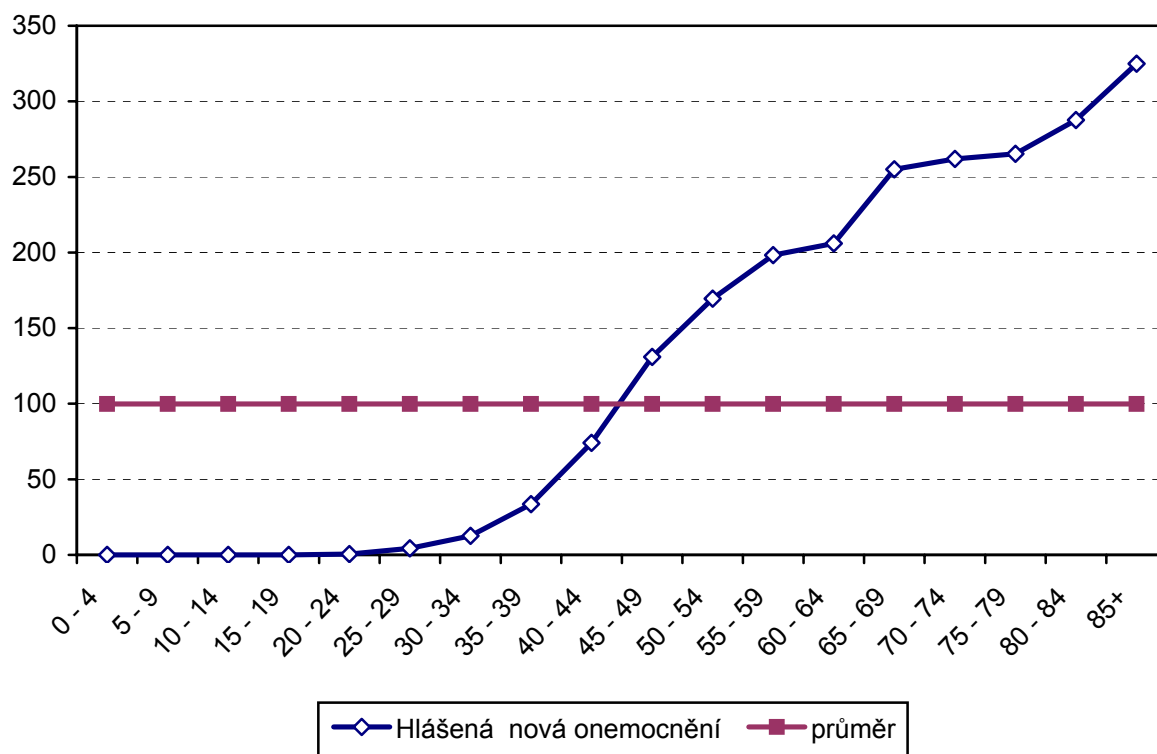
Pozn.: ... srovnatelný údaj není dostupný

Hlášená nová onemocnění v roce 2002 předběžné údaje

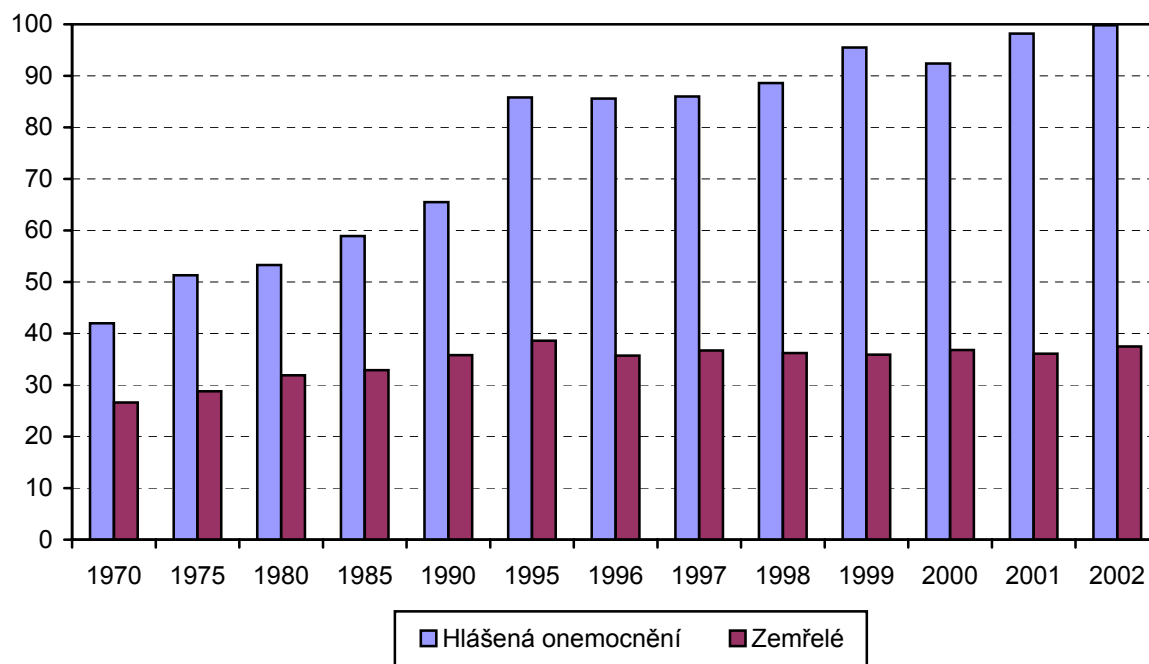
Poměr počtu hlášených nových onemocnění na ZN prsu (dg. C50 dle MKN-10) na 100 000 žen a zemřelých na ZN prsu na 100 000 žen - ČR

Rok	Hodnota
1970	1,6
1975	1,8
1980	1,7
1985	1,8
1990	1,8
1995	2,2
1996	2,4
1997	2,3
1998	2,4
1999	2,7
2000	2,5
2001	2,7
2002	2,7

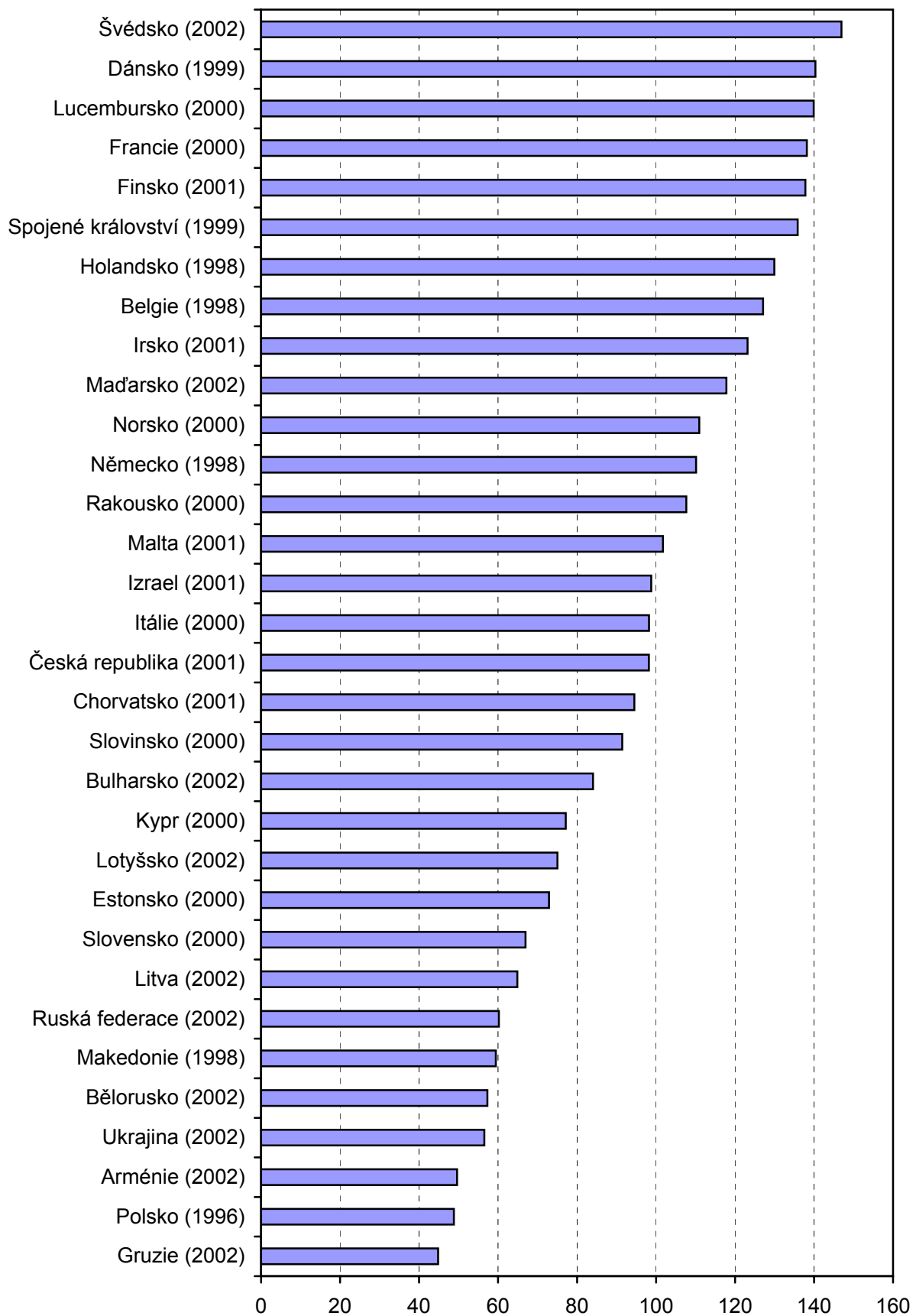
Vývoj hlášených nových onemocnění na ZN prsu
(dg. C50 dle MKN-10) na 100 000 žen
podle věkových skupin v roce 2002 (předběžná data) - ČR

Vývoj hlášených nových onemocnění
(rok 2002 předběžná data)
a zemřelých na ZN prsu na 100 000 žen - ČR

Incidence ZN prsu na 100 000 žen

Zemřelé na ZN prsu (evropský standard) na 100 000 žen

